

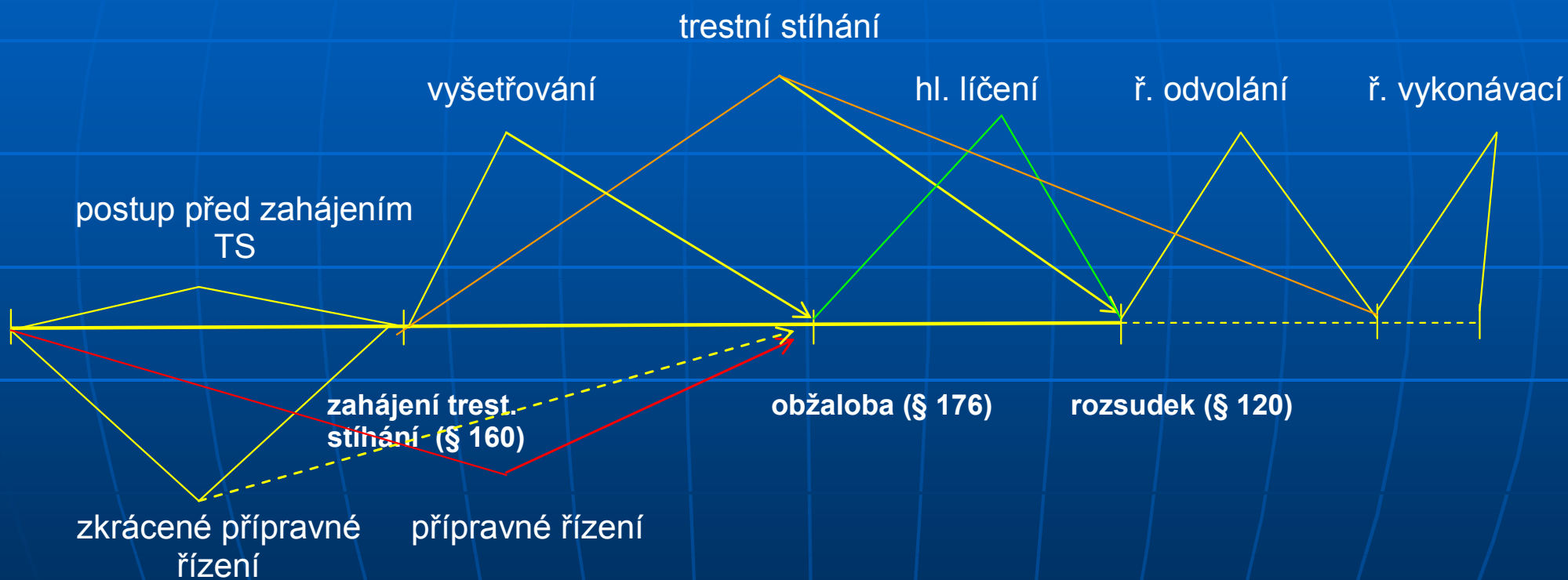
Přednáška pro VIII. jarní semestr magisterského studia

Zvláštní způsoby dokazování
Operativně pátrací prostředky
Rozhodnutí v trestním řízení

1. 4. 2008

doc. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., Univ. Priv. Prof.

Schéma průběhu trestního řízení podle českého trestního řádu

Zvláštní způsoby dokazování:

- **Konfrontace** (§ 104a)
- **Rekognice** (§ 104b, resp. § 93 odst. 2)
- **Vyšetřovací pokus** (§ 104c)
- **Rekonstrukce** (§ 104d)
- **Prověrka na místě** (§ 104e)

Zvláštní způsoby dokazování

- **Konfrontace (§ 104a)**

Důkazní prostředek, jehož cílem je odstranit rozpory v předchozích výpovědích obviněného nebo svědka a jiných obviněných nebo svědků tak, že tyto osoby jsou před orgánem činným v trestním řízení postaveny tváří v tvář

- **Rekognice (§ 104b, resp. § 93 odst. 2)**

Důkazní prostředek spočívající v tom, že podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznává a tím ztotožňuje konkrétní osobu či věc.

- **Vyšetřovací pokus (§ 104c):**

Důkazní prostředek, jímž se v uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínkách prověřují nebo upřesňují skutečnosti, zjištěné v trestním řízení, případně jsou zjišťovány nové skutečnosti důležité pro trestní řízení.

- **Rekonstrukce (§ 104d):**

Důkazní prostředek, spočívající v obnovení situace a okolností, za kterých byl trestný čin spáchán nebo které k němu mají podstatný vztah, prověření výpovědi podezřelého, obviněného nebo poškozeného/svědka, jestliže jiné důkazy provedené v trestním řízení nepostačují k objasnění věci.

- **Prověrka na místě (§ 104e):**

Důkazní prostředek spočívající v doplnění nebo upřesnění údajů důležitých pro trestní řízení, které se vztahují k určitému místu, a to zpravidla za osobní přítomnosti podezřelého, obviněného nebo poškozeného/ svědka.

Operativně pátrací prostředky

- Předstíraný převod (§ 158c)
- Sledování osob a věcí (§ 158d)
- Použití agenta (§ 158e)

Operativně pátrací prostředky

- **Předstíraný převod (§ 158c)** – písemné povolení státního zástupce
 - Předstírání koupě, prodeje nebo jiného způsobu převodu předmětu plnění, včetně převodu věci:
 - k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení,
 - jejíž držení je nepřípustné,
 - která pochází z trestného činu, nebo
 - která je určena ke spáchání trestného činu.

- **Sledování osob a věcí (§ 158d)** povolení státního zástupce nebo soudce
 - Získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky

- **Použití agenta (§ 158e)** - povolení soudce vrchního soudu

- Použití příslušníka Policie České republiky k úkolům uloženým řídicím policejním orgánem, vystupujícího zpravidla se zastíráním skutečného účelu své činnosti,
- Zákaz provokovat trestnou činnost,
- Trestnost nebo beztrestnost agenta,
- Kontrolní oprávnění v rámci státního zastupitelství,
- Použití v přípravném řízení a v řízení před soudem,
- Slovenská úprava

Rozhodnutí v trestním řízení

Obecné výklady

- Rozhodnutí = výsledek projednání otázek spojených s průběhem trestního řízení a závazný způsob jejich řešení

Základní směrnice pro rozhodování

■ § 119 trestního řádu:

- **soud** rozhoduje rozsudkem, kde to zákon výslovně stanoví
- v ostatních případech rozhoduje usnesením (pokud zákon nestanoví jinak)
- **státní zástupce** a **policejní orgán** rozhodují usnesením (pokud zákon nestanoví jinak)
- zvláštní ustanovení o trestním příkazu (§ 314e)
- rozhodnutí **jiných orgánů** než OČTŘ:
 - ministr spravedlnosti - § 275 odst. 4, § 366 odst. 2, § 382 odst. 1
 - prezident republiky v řízení o udělení milosti - § 366 odst. 1

Druhy rozhodnutí

■ Rozhodnutí ve věci samé (meritorní)

- Usnesení o zastavení trestního stíhání
- Rozsudek
- Trestní příkaz, atd.

■ Rozhodnutí jiná

- Usnesení o zahájení trestního stíhání
- Usnesení o vzetí do vazby, atd.

Druhy rozhodnutí

- Rozsudek
- Trestní příkaz
- Usnesení
- Rozhodnutí svého druhu

Rozsudek

- **Nejvýznamnější forma** soudního rozhodnutí
- Rozhoduje **výlučně soud**
- Rozhodnutí **ve věci samé**:
 - zprošťující
 - odsuzující

- **Náležitosti rozsudku** (§ 120 odst. 1 tr. ř.):
 - Úvod
 - Výrok
 - Odůvodnění
 - Poučení o opravných prostředcích

Proces přípravy a vynesení rozhodnutí:

4 fáze:

- Usnášení
- Vyhlašování
- Vyhotovování
- Oznamování

Porada o rozsudku

- zda se stal skutek, pro který je obžalovaný stíhán,
- zda tento skutek má všechny znaky některého trestného činu,
- zda tento skutek spáchal obžalovaný,
- zda je obžalovaný za tento skutek trestně odpovědný,
- zda trestnost skutku nezanikla,
- zda a jaký trest má být obžalovanému uložen,
- zda a v jakém rozsahu má být obžalovanému uložena povinnost nahradit poškozenému škodu,
- zda a jaké ochranné opatření má být uloženo.

Trestní příkaz

- **Zjednodušená forma** odsuzujícího rozhodnutí v trestním řízení, nelze jím tedy zprostit
- Rozhoduje **samosoudce**
- Nedochozí k projednání věci v hlavním líčení
- Skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, a to i ve zjednodušeném řízení

- **Náležitosti trestního příkazu** (§ 314f odst. 1):
 - Úvod
 - Výrok
 - Poučení o právu podat odpor

Trestním příkazem lze uložit:

- trest odnětí svobody do 1 roku s podmíněným odkladem jeho výkonu,
- trest obecně prospěšných prací,
- trest zákazu činnosti do 5 let,
- peněžitý trest,
- trest propadnutí věci,
- trest vyhoštění do 5 let,
- trest zákazu pobytu do 5 let.

Usnesení

- **Nejčastější forma** rozhodnutí v trestních věcech
- Lze jím řešit **otázky procesní**, ale i **otázku viny**
- **Náležitosti usnesení:**
 - Úvod
 - Výrok
 - Odůvodnění
 - Poučení o opravném prostředku
- Méně formální charakter než rozsudek (nevyhlašuje se jménem republiky, neuvádějí se jména soudců, kteří rozhodovali, atd.)

Rozhodnutí svého druhu

- Řešení operativních otázek, které vyžadují jednoduchou formu rozhodnutí
- Půjde zejména o obžalobu, návrh na potrestání, příkaz k zatčení, příkaz k domovní prohlídce, nařízení k použití operativně pátracích prostředků, k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, atd.
- Není přípustný opravný prostředek
- Rozdíl mezi rozhodnutím a opatřením (neformální úkony)

Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

- **Právní moc** - vlastnost rozhodnutí, která se projevuje v **nezměnitelnosti** a **závaznosti navenek** - stabilita a právní jistota
- Formální právní moc (nezměnitelnost)
- Materiální právní moc (závaznost)

- **Vykonatelnost** - vlastnost rozhodnutí, znamenající, že obsah rozhodnutí je třeba splnit, a pokud se tak nestane, může být splnění vynuceno
- Problém tzv. předčasné vykonatelnosti